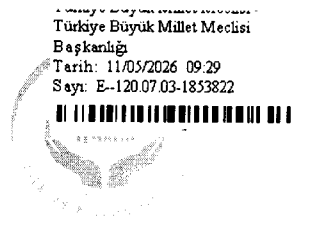

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-21138080

Konu : Soru Önergeleri

ACELE

7/35085 Gk 29

7/36632 Gk 50

7/36971-36972

Gk 58

7/36974-36975

Gk 58

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 22.10.2025 tarihli ve 1720796 sayılı yazınız.
b) 27.11.2025 tarihli ve 1746655 sayılı yazınız.
c) 05.12.2025 tarihli ve 1752363 sayılı yazınız.
ç) 09.12.2025 tarihli ve 1754503 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz UYSAL ASLAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/35085, 7/36632, 7/36971, 7/36972, 7/36974, 7/36975, 7/37152 ve 7/37153 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/35085 Cevap Metni (2 Sayfa)
- 2 - 7/36632, 7/36974 Cevap Metni (5 Sayfa)
- 3 - 7/36971 Cevap Metni (2 Sayfa)
- 4 - 7/36972 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 5 - 7/36975 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 6 - 7/37152 Cevap Metni (2 Sayfa)
- 7 - 7/37153 Cevap Metni (5 Sayfa)

7/37152-37153

Gk 61

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: C691A7DE-1EF7-46CD-82C7-9EE1C35FC130

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Samiye BULUN

Çocuk Gelişimcisi

Telefon No: (312) 705 58 09

Şırnak Milletvekili Sayın **Nevroz UYSAL ASLAN**'a Ait 7/36975 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme ile ilgili, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile iş birliği içinde 2021-2024 yılları arasında yürüttüğümüz Proje ile ülkemizde kadın erkek eşitliğine duyarlı planlama ve bütçelemeyi sistematik ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirecek bir modelin temelleri atılmıştır.

Bu kapsamda “Türkiye’de Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmıştır. Merkezi yönetim bütçesi içinde bulunan 4 alt programa ve pilot belediyelerin yürüttüğü 4 hizmet programına kadın erkek eşitliği analizi uygulayarak ilgili kurumlar için bir yol haritası hazırlanmıştır.

Hem merkezi yönetim hem de yerel yönetim bütçe hazırlama rehberinde kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme ilkesi yer almıştır. Merkezi yönetim bütçesinde yer alan program ve alt programlarda kadınların güçlenmesine ilişkin gösterge sayısı artırılmıştır. 2022 yılı bütçesi içinde kadın-erkek eşitliğine duyarlı 39 gösterge bulunuyorken, 2026 yılı bütçesinde bu sayı 60’a yükseltilmiştir. Tüm çalışmalarımızın sonucunda, 2023 OECD raporuna göre Türkiye, OECD genelinde kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçelemeyi uygulayan 23 ülke arasında yer almıştır.

Önümüzdeki dönemde Projenin II. Fazının hayata geçirilmesi planlanmıştır. II. Fazın çerçevesini, I. Fazda oluşturulan mekanizmaların etkinliğini ve kapasitelerini artırmak, iç ve dış denetim uygulamalarında kadın erkek eşitliği perspektifini dâhil etmek ve özellikle büyükşehir belediyelerinde iyi uygulama örneklerinin artırılması oluşturmaktadır.

Ülkemizde kadın haklarını teminat altına alan, günün şartlarına hızla adapte olabilen dinamik ve güçlü hukuk sistemi bulunmaktadır. Çerçevesini herhangi bir uluslararası belgeyle sınırlamadan şiddetle mücadele çalışmaları dün olduğu gibi bugün de kararlılıkla sürdürülmekte, kadının güçlenmesi de dâhil temel insan haklarının tam tesisine yönelik çalışmalar hız kesmeden kararlılıkla devam etmektedir.

2026 yılı bütçesinde sadece Kadının Güçlenmesi Programına ayrılan miktar yaklaşık 8 milyar TL’dir. Evde bakım, SED, koruyucu aile, doğum yardımları, eşi vefat eden, engelli ve 65 yaş üstü kadınlara verilen destekler, ADEM ve SODAM projeleri, genel sağlık sigortası primleriyle birlikte 2026 yılında kadınlar için bütçede ayrılan toplam tutar ise 287 milyar 36 milyon TL’dir. Bu rakamlarla, Bakanlığımız toplam bütçesinin %53’ünün kadınlara ayrıldığı görülmektedir.

Diğer taraftan kadınlar, sosyal yardımlar kapsamındaki düzenli yardım programlarıyla da desteklenmektedir. Sosyal yardım faydalanıcılarının yaklaşık olarak %53’ünü; düzenli yardım faydalanıcılarının %65’ini, süreli yardım faydalanıcılarının ise %52’sini kadınlar oluşturmaktadır. Kadınlar her alanda öncelikli olarak değerlendirilmektedir.

Ayrıca; Bakanlığımızın ana yararlanıcı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’nın ise eş-yararlanıcı olduğu “Türkiye’de Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçelemenin Uygulanması Projesi” 2021-2024 yılları arasında yürütülmüş olup II. fazın hazırlıklarına devam edilmektedir. Proje ile Türkiye’de kadın erkek eşitliğine duyarlı planlama ve bütçelemeyi sistematik ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirerek kadınların ve kadın-erkek eşitliğinin daha da güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Kadınların istihdam edilebilirliklerinin sağlanması, istihdamının artırılması ve istihdamda kalmaları; kadınların ekonomik olarak güçlenmesi hususu, Bakanlığımızın öncelikli

Çalışma alanları arasında bulunmaktadır. Bu kapsamda; kadın kooperatifleri, kadın girişimciliği ve NEET kadınlara yönelik projeler yürütölmektedir.

Ayrıca, kadınların ekonomik güçlenmesine yönelik imzalanan protokoller kapsamında çeşitli çalışmalar devam etmektedir.

- Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi
- Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi
- Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İş Birliği Protokolü
- Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü
- Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü
- Bilimsel Araştırma-Geliştirme, Yenilik ve Bilimsel Etkinlik İş Birliği Protokolü
- İş Pozitif Programı İş Birliği Protokolü
- IPARD Programına İlişkin İş Birliği Protokolü
- OSTİM İş Birliği Protokolü
- Türkiye'nin Girişimci Kadınları İş Birliği Protokolü
- Kadınların ve Engelli Bireylerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü
- Kadınlar için Enerji Okulu İş Birliği Protokolü
- Halkbank iş birliğinde Yükselen Kadınlar Programı
- Ticaret Bakanlığı iş birliğinde Sosyal Hizmetler ve Bakım Hizmetlerinin Sunulmasında Sosyal Kooperatifler alıştayı

Bununla birlikte, Bakanlığımızca yürürlüğe konulan Kadının Güçlenmesi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)'nda kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesine yönelik stratejiler ve çeşitli faaliyetlere yer verilmiş olup ilgili tüm taraflarla iş birliği içinde çalışmalar yürütölmektedir.

Öte yandan, Türkiye'de aile ve demografik yapıda birçok değişim yaşanmaktadır. Günümüzde hanelerin yaklaşık %60'ında 0-17 yaş arası ocuk bulunmamaktadır. ocuk ve genç nüfusumuz hızla azalırken yaşlı nüfusumuz ise artmaktadır. Aynı şekilde, Türkiye'de her üç evlenmeye karşı bir boşanma gerçekleşmektedir. İlk anne olma yaşı, evlenme yaşı ve hiç evlenmeme oranları belirgin oranda artmıştır. Nüfusun kontrol altına alınmasına yönelik politikaların, aile, evlenme kurumu ve toplum yapısında meydana gelen değişimlerin topyekûn bir sonucu olarak 1960 yılında 6,38 olan doğurganlık hızı 2024 yılında 1,48'e kadar inmiştir. Bu oran, ülke tarihindeki en düşük değerdir.

Ailenin öneminin vurgulanması, aile içindeki birlik ve beraberliğin korunması, mevcut riskler karşısında ailenin desteklenmesi, toplumun sağlıklı bir şekilde varlığını sürdürebilmesi, toplumsal değerlerin yaşatılması ve nesilden nesile aktarılması, aileyi destekleyen politikaların yaygınlaştırılması amacıyla 2025 yılı Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından Aile Yılı ilan edilmiş olup Aile Yılı boyunca aile temalı sosyal, kültürel, sportif etkinliklerin yanı sıra eğitime, farkındalığa ve ekonomik faydaya yönelik 19 bini aşkın faaliyet düzenlenmiştir.

Bununla birlikte, Aile Yılı ile ölkemizin dinamik nüfus ve aile yapısının korunması hedeflenmiş, konu ile ilgili ulusal ve uluslararası düzeyde bilinç oluşturulmak istenmiştir. Doğurganlık hızının artırılması ve dinamik nüfus yapısının korunması amacı, 10. Kalkınma

Planından (2014-2018) itibaren temel politika belgelerinde de öncelikli alanlar arasında belirtilmektedir.

“Küreselleşen Dünyada Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi” temalı Uluslararası Aile Forumu, ailenin korunması ve güçlendirilmesi, aileye ve çocuklara zararlı akımlarla mücadele edilmesi, güçlü bir nüfus yapısına sahip olunması amaçlarıyla; aileden sorumlu bakanlar, uluslararası kurum temsilcileri, akademisyenler ve STK üyeleri katılımıyla 22-23 Mayıs 2025 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.

2025 Aile Yılı’nın etkisini kalıcı bir politika çerçevesine dönüştürmek amacıyla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN’ın tensipleriyle 2026–2035 dönemi Aile ve Nüfus On Yılı ilan edilmiştir. Bu iradenin somut ve kurumsal bir yansıması olan Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesi, yürütülecek çalışmalara hareket noktası ve güçlü bir zemin oluşturmaktadır.

Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlanan “Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesi” 02.05.2026 tarihli ve 33241 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2026/4 sayılı ve “Aile ve Nüfus 10 yılı (2026-2035)” konulu Genelge ile yürürlüğe girmiş olup aynı gün İstanbul’da Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN ve Bakanımızın katılımıyla tanıtımı yapılmıştır. Söz konusu Belge; aile kurumu ve nesillerin muhafazası, evlilik müessesesinin teşviki, doğurganlık hızının artırılması, gençlerin nitelikli yetiştirilmesi ile yaşlı refahının sağlanması ve kırsalın yerinde kalkınması ile nüfusun dengeli dağılımı olmak üzere beş stratejik öncelik etrafında şekillendirilmiştir. Uygulama modeli çerçevesinde kurumsal kapasite, mevzuat, iletişim, veri altyapısı ile diplomasi etkin biçimde harekete geçirilecektir. Belgenin temel yaklaşımı olan anaakımlaştırma çerçevesinde; güçlü aile ve nüfus yapısı tüm kamu sektörlerinin ortak önceliği olarak ele alınacaktır.

Ayrıca Genelge doğrultusunda her yıl Mayıs ayının son haftası “Milli Aile Haftası” olarak kutlanacak olup, kamu kurum ve kuruluşlarınca bu haftanın anlam ve önemine uygun etkinlikler düzenlenecektir.

Aile müessesesinin desteklenmesi, güçlendirilmesi, gençlerin sosyal risklere karşı korunması ve gelişimleri ile girişimlerine destek sağlanmasına yönelik kaynağın oluşturulması amacıyla 22/11/2023 tarihinde 7474 sayılı Aile ve Gençlik Fonu Kurulması Hakkında Kanun ile Aile ve Gençlik Fonu kurulmuştur.

Kanun kapsamında hayata geçirilen projelerden ilki “Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi”dir. Bu proje ile yeni evlenecek gençlerin evlilik süreçlerinde ihtiyaç duyacakları ekonomik destek ile evlilikte karşılaşılabilecekleri olası iletişim sorunlarına yönelik danışmanlık ve eğitim programlarının sunulması amaçlanmaktadır. Aynı zamanda Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi ülkemiz geneline yaygınlaştırılmış ve doğum yardımlarının kapsamı genişletilmiştir.

Diğer taraftan, ailenin karşı karşıya kaldığı risklerin azaltılması, ülkemizin sosyal kalkınmasının desteklenmesi, aktif ve dinamik nüfus yapısının korunması, aile ve evlilik kurumunun güçlendirilmesi ve bu sayede sosyal refahın artırılması amacıyla 2024/6 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe giren “Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)” oluşturulmuş ve uygulamaya konulmuştur.